

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 17P/178/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319203446
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Bagala Vrábelová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2020:4319203446.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou JUDr. Viktóriou Bagala Vrábelovou vo veci starostlivosti o mal. deti C.: R., nar.: XX.XX.XXXX, M., nar.: XX.XX.XXXX, R., nar.: XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Leviciach, deti rodičov: R. C. nar.: XX.XX.XXXX, trvale bytom L. ul. XX/XX, H. T., otec neuvedený, za účasti prokurátorky Okresnej prokuratúry v Leviciach, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd u mal. detí C.: R., nar.: XX.XX.XXXX a M., nar.: XX.XX.XXXX n a r i a ě u j e ústavnú starostlivosť, ktorú budú vykonávať v Centre pre deti a rodiny Štúrovo, Nám. Slobody 13, Štúrovo.

II. Matka je p o v i n á prispievať na výživu každému z mal. detí sumou zodpovedajúcou 30% sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Štúrovo, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Konanie v časti týkajúcej sa nariadenia ústavnej starostlivosti u mal. R., nar.: XX.XX.XXXX sa z a s t a v u j e.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Súd bez návrhu na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, uznesením zo dňa 19.09.2019 pod č.k. 17P/178/2019-5 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti a nariadenie neodkladného opatrenia u maloletých detí. Podnet na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj podnet vo veci samej Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice odôvodnil tým, že opakovanými šetreniami pomerov v domácnosti matky detí bolo zistené, že jej starostlivosť o zverené dieťa, aj o jej vlastné mal. deti - R. C., nar.: XX.XX.XXXX, M., C., nar.: XX.XX.XXXX, je nedostačujúca, matka často opúšťala mal. deti, odchádzala do Bratislavy a starostlivosť o mal. deti ponechávala na prastarú matku. Prastará matka vzhľadom na svoj veka a zdravotný stav starostlivosť o mal. deti nezvládala, mal. deti boli špinavé a zanedbané. Zdravý vývin mal. detí bol ohrozený, preto bol podaný návrh na Okresný súd Levice na vydanie neodkladného opatrenia a uloženie výchovného opatrenia. Na základe neodkladného opatrenia boli mal. deti uznesením č.k. 10P/223/2018-7 zo dňa zo starostlivosti matky odňaté a dňa 28.09.2018 starostlivosť o mal. deti prebralo Centrum pre deti a rodiny Štúrovo. Matke sa snažili poskytovať poradenstvo zamerané na obnovu a rozvoj rodičovských zručností, ale doma opakovane nebola zastihnutá, príbuzní uvádzali, že sa nachádza v Bratislave, občas u nejakej rodiny, ktorú bližšie nevedia a nechcú uviesť (ani mená, ani adresy), avšak inokedy otvorene priznávali, že matka prespáva na uliciach a staniciach. Matku v roku 2019 na adrese v Dolnom T. zastihli iba raz, po niekoľkých naliehaniach cez telefón, že je potrebné vykonať šetrenie pomerov k súdnemu pojednávaniu o uložení výchovného opatrenia. Okresný súd Levice mal. deťom C.ovým R.ovi a M.ovi Uznesením č.

k. 10P/223/2018-41, právoplatným dňa nariadil výchovné opatrenie - pobyt v Centre pre deti a rodiny Štúrovo za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov na obdobie 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti. Od pojednávania, ktoré bolo 26.02.2019 už matku na adrese trvalého pobytu nebolo možné nájsť, uvedenú adresu navštívili opakovane v termínoch 25.03.2019, 28.03.2019, 01.04.2019, 11.04.2019, 18.04.2019, 29.04.2019, 28.05.2019, 31.05.2019 a 29.07.2019. V súčasnosti v prístavbe domu už bývajú iní príbuzní. Rodina matky uvádza, že matka sa do obce vracia iba z dôvodu prevzatia pošty a financií.

2. Dňa 06.05.2019 Univerzitná nemocnica Bratislava, pracovisko Nemocnica akad. L. Déreza, Limbová 5 Bratislava žiadala ÚPSVaR Levice o šetrenie sociálnych pomerov matky. Sociálna pracovníčka nemocnice počas telefonického rozhovoru uviedla, že matka dňa porodila mal. R.. Po vykonanom odbere krvi matke zistili, že matka bola počas pôrodu pod vplyvom alkoholu a metamfetamínu. Sestričky z novorodeneckého oddelenia uviedli, že sa k mal. dieťaťu matka správa hrubo. Neskôr sociálna pracovníčka nemocnice kontaktovala UPSVaR Levice opätovne, kedy uviedla, že matka podpísala reverz a odišla z nemocnice bez mal. dieťaťa. Dňa 10.05.2019 bol na Okresný súd Levice podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletú R.. Dňa 16.05.2019 Okresný súd Levice, č. k. 6P/66/2019-8 vydal uznesenie, ktorým sa mal. R. C.ová dočasne zveruje do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Nitra. Dňa 17.05.2019 bola mal. R. odovzdaná do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Nitra. Matka bola písomne oboznámená s umiestnením mal. R. a pozvaná na prípadovú konferenciu. Matka nijakým spôsobom nekontaktovala Centrum pre deti a rodiny Nitra, ani UPSVaR Levice ohľadom mal. R. a dňa 08.07.2019 sociálna pracovníčka Centra pre deti a rodiny oznámila ÚSPVaR Levice, že dňom 05.07.2019 bola v zmysle § 102 ods. 1 písm. b) Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine splnená podmienka osvojiteľnosti. Dňa 02.08.2019 bola na Okresný súd Levice podaný návrh na vyslovenie osvojiteľnosti mal. R. C.ovej, ktorý bol prijatý pod sp. značkou 17P/140/2019. Mal. deti matka v Centre pre deti a rodiny Štúrovo a v Centre pre deti a rodiny Nitra nenavštevuje, zriedkavo kontaktuje mal. R. a M.a telefonicky, naposledy v júni 2019, pričom podľa slov sociálnej pracovníčky Centra pre deti a rodiny Štúrovo, mal. R. zjavne komunikáciu s matkou nevnímal pozitívne. Centrum pre deti a rodiny Nitra nekontaktuje ani telefonicky. Matka dlhodobo žije neusporiadaným spôsobom života, na adrese trvalého bydliska v súčasnosti nemá vytvorené podmienky pre maloleté deti, matka sa na adrese trvalého bydliska ani nezdržiava, podľa informácií poskytnutých rodinou, matka nemá zabezpečený pravidelný finančný príjem, nedokáže vytvoriť podmienky pre zdravý vývin mal. detí. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice v závere svojho podnetu konštatoval, že v súčasnosti nejestvuje osoba vhodná, schopná a ochotná zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. deti.

3. Uznesením zo dňa 19.09.2019 pod č.k. 17P/187/2019-5 nariadil tunajší súd neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril mal. R.a a M.a do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Štúrovo. Konanie v časti týkajúcej sa nariadenia dočasného zverenia mal. R. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Štúrovo zastavil. V prejednávanej veci mal súd preukázanú dôvodnosť potreby okamžitého zásahu súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia. Účinnosť výchovného opatrenia nariadeného tunajším súdom, ktorým boli maloletí R. a M. umiestnení v Centre pre deti a rodiny Štúrovo, končila dňa 27.09.2019. Zhodnotením účinnosti výchovného opatrenia súd zistil, že toto nesplnilo svoj účel, nakoľko k náprave rodinných a sociálnych v pomerov maloletých detí nedošlo. Šetrením pomerov v domácnosti matky bolo zistené, že matka nemá vytvorené podmienky vhodné pre starostlivosť o maloleté deti. Matka sa na adrese trvalého bydliska ani nezdržiava, nemá zabezpečený trvalý príjem. Počas pobytu maloletých v zariadení nariadeného výchovným opatrením tunajším súdom ich matka nenavštevovala, len zriedkavo maloletých telefonicky kontaktovala, naposledy v júni 2019. Na základe uvedených skutočností mal súd za to, nariadené výchovné opatrenie nesplnilo účel a matka nie je schopná prevziať mal. deti do svojej starostlivosti.

4. V časti podnetu týkajúcom sa mal. R. má súd za to, že je potrebné v tejto časti konanie o nariadenie neodkladného opatrenia zastaviť s poukazom na skutočnosť, že maloletá R. bola neodkladným opatrením - uznesením zo dňa 16.05.2019 pod č.k. 6P/66/2019-8 dočasne zverená do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Nitra, Dlhá ul. č. 179. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 24.07.2019. Na základe predmetného uznesenia bola maloletá R. dňa 17.05.2019 odovzdaná do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Nitra, čo vyplýva z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Leviciach ako aj z oznámenia Centra pre deti a rodiny Nitra a v ktorom sa aj toho času nachádza. Predmetné rozhodnutie teda predstavuje prekážku veci rozhodnutej, teda prekážku toho, aby sa opätovne rozhodovalo o dočasnom zverení maloletej do Centra pre deti a rodiny Nitra, nakoľko sa maloletá v predmetnom zariadení nachádza, pričom nedošlo k žiadnej zmene skutkových okolností,

pre ktoré by bolo potrebné a dôvodné opätovne rozhodovať o jej dočasnom zverení Centru pre deti a rodiny Nitra. Vzhľadom na uvedené súd konanie v tejto časti zastavil.

5. Súd rozhodol v neprítomnosti matky maloletých detí, ktorá mala doručenie predvolania na pojednávanie vykázané riadne a včas, svoju neúčast' neospravedlnila, nepožiadala o jeho odročenie. Matka sa k podanému návrhu nevyjadřila.

6. Kolízny opatrovník navrhol vyhovieť podanému podnetu v časti týkajúcej sa maloletého R.a a M.a. Uviedol, že z blízkych príbuzných detí nejestvuje osoba, ktorá by bola ochotná a schopná zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti. Matku zaviazal prispievať na výživu každému z maloletých detí tzv. minimálnym výživným počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. V časti týkajúcej sa mal. R. navrhol konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti zastaviť.

7. Prokurátorka Okresnej prokuratúry v Leviciach navrhla nariadiť u maloletého R.a a M.a ústavnú starostlivosť a matku zaviazat' prispievať na výživu detí tzv. minimálnym výživným. Poukázala na nezáujem matky ako aj jej neschopnosť zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti. Konanie v časti týkajúcej sa maloletej R. navrhla zastaviť.

8. Na základe vykonaného dokazovania zistil súd tento skutkový stav: maloleté deti pochádzajú z mimomanželského pomeru ich matky R. C.ovej. Otec v rodnom liste maloletých detí uvedený nie je.

9. Tunajší súd uznesením zo dňa 26.02.2019 pod č.k. 10P/223/2018- nariadil u maloletého R.a a M.a výchovné opatrenie - pobyt v Centre pre deti a rodiny Štúrovo za účelom zabezpečenia rodinných a sociálnych pomerov na obdobie šiestich mesiacov odo dňa právoplatnosti uznesenia. Zároveň matke mal. detí uložil povinnosť spolupracovať s ÚPSVaR Levice, CDR Štúrovo, mal. deti navštevovať v zaradení minimálne dvakrát mesačne a v rovnakom rozsahu sa ohľadom maloletých detí informovať. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.03.2019. Okresný súd Levice rozsudkom zo dňa 10.12.2019 pod č.k. 17P/140/2019-25, právoplatným dňa 29.01.2020 vyslovil u maloletej R. osvojiteľnosť, matke maloletej obmedzil rodičovské práva a povinnosti v časti výkonu osobnej starostlivosti o dieťa, zastupovania a správy jeho majetku. Zároveň ustanovil maloletej opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice. Uznesením zo dňa 24.04.2020 pod č.k. 17P/230/2019-74 tunajší súd zveril maloletú R. do predosvojiteľskej starostlivosti. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 24.04.2020.

10. Zo sociálnej správy o maloletých deťoch, ktorá bola vypracovaná Centrom pre deti a rodiny Štúrovo vyplynulo, že zdravotný stav maloletého R.a a M.a je dobrý. Maloletý R. od septembra 2020 nastúpi do prvého ročníka základnej školy. Materskú školu navštevoval rád, rýchlo sa na nové prostredie adaptoval. Maloletý M. bude od septembra navštevovať materskú školu. Obaja súrodenci majú medzi sebou vytvorený pekný súrodenecký vzťah, s maloletými deťmi nie sú žiadne výchovné problémy. Matka sa o maloleté deti nezaujíma. Zo začiatku chodievala sporadicky na osobné návštevy detí a to až do času než porodila maloletú R.. Matka naposledy kontaktovala maloleté deti telefonicky v septembri 2019. Odvtedy sa matka ani nik z príbuzných o deti nezaujímal.

11. Zo správy zo šetrenia pomerov matky prednesenej kolíznym opatrovníkom na pojednávaní vyplynulo, že nemajú vedomosť o aktuálnom mieste pobytu matky. Na adrese trvalého bydliska si matka preberá len poštu. Časť domu, ktorý obývala matka už toho času užíva iná rodina. Matka o deti nejaví záujem, na ich výživu neprispieva.

12. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 28 ods. 2 Zákona rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 odsek 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

15. Podľa § 54 odsek 3 Zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 odsek 2 a 3 alebo podľa § 56, súd rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

17. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti a označené zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

18. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

22. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Podľa § 10 odsek CMP, ak sa stal účastníkom ten, o koho právach alebo povinnostiach sa nekoná, súd uznesením konanie vo vzťahu k nemu zastaví.

25. V prejednávanej veci mal súd preukázané, že nariadeniu výchovného opatrenia, ktorým boli maloleté deti umiestnené do Centra pre deti a rodiny Štúrovo predchádzalo vážne narušenie výchovy detí v domácom prostredí. Starostlivosť o maloleté deti nebola zabezpečená. Opakovanými šetreniami bolo zistené, že matka pravidelne opúšťa domácnosť, v čase jej neprítomnosti sa základné potreby maloletých detí pokúšala zabezpečovať ich prastará matka, čo však aj napriek svojej snahe nedokázala zabezpečiť na požadovanej úrovni. Maloleté deti boli hygienicky zanedbané, žijúce v nevyhovujúcich bytových podmienkach, v ktorých neboli zabezpečené ich základné potreby, napríklad primerané ošatenie.

26. Z vyššie uvádzaných dôvodov majú za preukázané že nariadené výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel a k náprave rodinných a sociálnych pomerov v rodine maloletých nedošlo, súd nariadil u maloletých detí ústavnú starostlivosť s miestom výkonu v Centre pre deti a rodiny Štúrovo. Zároveň súd zo strany

matky určil súd výživné v súlade s § 62 ods. 3 Zákona o rodine, t.j. vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa. Takto určené výživné v súčasnosti predstavuje 29,42,-eura a je povinný ho uhrádzať každý rodič bez ohľadu na svoje možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Matka nie je zamestnaná, nie je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, dávok dôchodkového, nemocenského, úrazového poistenia alebo dávok poistenia v nezamestnanosti. Do 30.09.2019 poberala prídavky na deti. Za obdobie rokov 2019 a 2020, do vyhlásenia rozsudku, súdu bola matka zamestnaná v spoločnosti LLESK s .r.o. od 14.11.2019 do 31.12.2019, pričom vymeriavací základ v mesiaci november činil 72-eur, v mesiaci december 132,-eur. S poukazom na uvedené má súd za to, že matka nie je v súčasnosti schopná svoju vyživovaciu povinnosť si plniť vo vyššom rozsahu. Súd určil matke výživné na každé z maloletých detí v minimálnom rozsahu podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine, ktoré je matka maloletej povinná poukazovať na účet Centra pre deti a rodiny Štúrovo počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Vzhľadom na skutočnosť, že maloletá R. bola zverená do predosvojiteľskej starostlivosti budúcim osvojiteľom, ktorá má prednosť pred starostlivosťou ústavnou, súd konanie v časti týkajúcej sa maloletej R. zastavil.

27. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP, nakoľko neboli v konaní zistené skutočnosti odôvodňujúce priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre, v troch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu opovažuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie tými účastníkmi, ktorí sa svojho procesného práva výslovne vzdali.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia alebo na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Rozsudok v časti o výživnom je predbežne vykonateľný.